

ta contemplatiua expedit inquietis ho-
mentibus puenit vita actiua. De hoc
dicit beatus greg. in li. vi. mora. valde in-
ter se diuerse sunt pspersiones aīoz. nō
nulli nanq̄ ita ociose mentis sunt. vt
si eos labor occupatōis excipiat. in ip-
sa opis inchoatōe succumbāt. Et sunt
nōnulli ita inquiete mentis. vt si oc-
cupatōis laboris nō habuerunt. graui-
us laborant q̄ tāto deteriores cordis
tumultus tolerant. q̄to eis licentius
ad cogitatōes vacat. Quā necesse ē vt
nec quieta mens ad exercitationem se
imoderari opis nec dilaret nec inqui-
era ad studiū contemplatōis angustet. se-
pe em̄ qui contemplari deū quiete pote-
rant occupatōibz impressi ceciderūt. et
sepe qui occupati bene hūanis vsibus
viverent. gladio sue quietis extincti
sunt. hxc gregorius **Filius**

Scire etiā vellē quid est quod im-
pedit vitam contemplatiuam.

Capitulum VII **Pater E**

DE hoc scire de-

bes. q̄ vitam contemplatiuam
maxime impedit vita ociosa. qui em̄
vt ait quidā ad apicem diuine prem-
placōis aspicit necesse est vt se ab om-
nibz peccatis r̄ vicijz debeat elongare.
oīa terrena sub pedibz pculcare. boīs
opibz se exercitare. affectū suū sāctis
desiderijs inflāmare. crebris suspirijs
enagatōis mentis ad deū reuocare. et
ad hanc gratiā contemplatōis sp̄ aspira-
re. r̄ visitationē sancti spūs vel men-
ter desiderare. r̄ in his oībz quousq̄
accipiat cōtenciose laborare. hxc ille.
Quā hō deuotus contemplatōi insistens
sola celestia meditat. sepa a terre-
nis. a turba carnaliū cogitationū elō-
gatur. dulces carnis refugit affectus.
vagos sensuū motus restringit. in do-

mino delectat angelica dulcedie frui-
tur. Et ergo q̄diu sapore scelerū p̄mi-
tur. illā inestimabilē iocunditatē cele-
stiu nec desiderare nec gustare poterit
in eternū. Oportet nāq̄ p̄m dictū casti-
fici oēs sensus velari. carnē macerari
p̄sciam turbari aīq̄ aīa celestia vale-
at meditari. ac dei dulcedie oblectari
nec solū ab illicitis r̄ etiā a necessa-
rijs nōnūq̄ cura carnis est postponen-
da vt humanus affectus eo liberius ce-
lestia possit p̄templari. Quā pur dicit beatus
Richard. de sancto victo. nūq̄ huma-
nus affectus ad eternitatis desideriu
p̄fecte inflāmat. nūq̄ hūanū intellectū
ad eternoꝝ p̄templationē plene acui-
tur. nisi carnis cura in rebz etiā licitis
multūq̄ necessarijs frequenter fortitē
q̄ repellat. hxc richa. **F** Beatus
etiā bern. quedā enumerat que mūdi-
ciā cordis efficere solent. ita dicens.
Ad v̄ lumen p̄templandum que o-
culos mentis emundant. vt ad lumē ve-
rū subleuari possint. sunt hxc seclariū
vire abscofio. carnal afflicō. cordis
p̄ritio. frequens pura delicti p̄fessio
lauachzū fletus. r̄ cū foris amissa fue-
rit omnis imūdicia. surfū eos atrollūt
meditatio admirabilis dei. r̄ caste ve-
ritatis inspectio. oꝝ munda r̄ valida
iubilus laudis. r̄ desideriu ardens in
deū. hxc bern. Dicit etiā hugo sup. iij.
ca. angelice Jerarch. Oportet inquit
q̄ mens que deum vult p̄templari pri-
mum purgetur. postea illuminetur. et
deinde perficiatur. quia nisi precede-
ret purgatio nō sequeretur illumina-
tio. Et nisi esset illuminatio non veni-
ret consumatio siue perfectio r̄ tales
magis appropinquāt diuinitati. et q̄n-
to magis appropinquant tāto verius
cōtemplantur. hxc hugo. **E**t
notandum q̄ ad actum contemplatō-
nis multū valet iocūditas iterne deuo-

tōis sed illā frequenter ipedit leticia
 siue solatiois spalis delectatō. **U**n̄ d̄t
 beatus Iero. subtrahit tibi solatio
 diuina si solatione spanea gaudes.
Dicit etiā de hoc fulgen. Dulcedinē
 iocunditatis interne sola reprimat d̄t
 cedowoluptatis illicite et imunde. naz
 ut d̄t Orosius iuste ei dulcis dei cōso
 latio denegatur. qui in hūano solum
 modo solatio delectat. **h**ec Orosius.
Sed valde diligenda et querenda ē de
 uocio cordis. qz nūq̄ pōt homo bona
 spalia p̄temere nisi interiora bona p̄
 gustū spūalem meruerit sentire. **E**t de
 hoc dicit rich. de sanc. vic. **N**ō potest
 ad p̄fectam exteriorū bonorū fastidium
 p̄ringere. qui interiorū bonorū dulcedi
 nem nōdū meruit gustādo sentire. pu
 to q̄ p̄p̄ta nisi prius gusta sset q̄ sua
 uis est d̄s et q̄ magna multitudo d̄s
 cedis eius. **P**uto nisi hoc exp̄metuz
 didicisset illud omnino ex sentētia di
 cere n̄ posset. **R**ēnuat solari aīa mea
hec rich. **O**portet ergo ut non solum a
 grauioribz uerū etiā a leuioribz pecca
 tis abstinēat. quisquis in hac pegrina
 tōe spūali dulcedine inebriari deside
 rat. **T**estaf hoc idē rich. **N**ihil leuita
 ris in se habeat. nil caducū. nil carnale
 sapiat. et ad magnā maturitatis gra
 uitatē anīm cōponat. qui esurit et sitit
 de petra melle saturari de torrente wo
 luptatis in via bibere et inebriari. **h**ec
 richar. **D** **E**t considerandū s̄m dic
 tū beati gre. q̄ inter delicias cordis et
 corpis hoc distare solet. q̄ corporales
 delicie cū nō habent graue in se deside
 riū accendunt. **C**ū uero habite edunt
 comedentē prius in fastidiū p̄ facie
 ratem uertunt. **A**t contra spūales deli
 cie cū nō habentur in fastidio sunt cuz
 uero habent in desiderio. **T**ātoq̄ a co
 medente amplius esurit q̄to ab esuri
 ente amplius p̄medit. in illis appeti

tus placz. experiētia displicz. **I**n istis
 aut uilis est appetitus experientia ma
 gis placet. **I**n illis appetitus fame p̄e
 stat saturitas fastidiū generat. **I**n istis
 appetitus saturitatem saturitas autē
 appetitū parat. **A**ugent em̄ spiritalis
 delicie desiderii in mente dū satiāt.
 qz q̄to magis eoz sapor p̄cipit eo am
 plius p̄gnoscitur qd̄ auidius ametur.
Et idcirco nō habite delicie amari nō
 possunt qz eoz sapor ignozatur. nullū
 ei amare ualeat quod ignozat. **P**roide
 nos p̄s. ammonet dicens. **G**ustate et
 uidete qm̄ suauis est d̄s. **h**ec greg. **E**t
 sup eodē uerbo p̄s. p̄sequit quedam
 glosa sic dicens. **G**ustate. quasi dicat
 illud exp̄imentum p̄bate qm̄ suauis
 est dominus. **E**t loquitur ad modum
 hoīm dulcedinē uini potantiū qz p̄rio
 modicū gustant. et exinde eius dulce
 die p̄gnita alliciunt ad amplius degu
 standum. **S**ic hoīes deuoti primo p̄
 cipientes aliquid de dulcedine. all
 ciunt ad amplius fenciendū. **S**ed at
 aduertendū q̄ p̄bantes dulcedine u
 m̄ illud modicū qd̄ degustant sup l̄s
 uam diu retinent. **S**ic fenciētes di
 uinā dulcedine d̄nt eā q̄ diu possunt
 retinere. qz **h**ec dulcedo est qd̄ d̄az plu
 diū beatitudis future. nā talis p̄gusta
 tio diuine dulcedinis auget spes beati
 tudis future. et talibz ex eo q̄ fenciūt
 in se diuinā p̄nciā sufficit eis. p̄ omni
 bono ymmo oīa alia bona eis desipi
 unt nisi q̄tū necessitas exigit. **h**ec glo.
Quidō dulcedinem diuine gratie de
 gustant hi frequenter in d̄no gaudent
 quia eorū gaudium ipse deus est. **D**e
 hoc beatus Augusti. in libro confessi
 onū sic ait. **A**bsit ut quocūq̄ gaudio
 beatū me putet. **E**st em̄ qd̄ non datur i
 p̄is. sed eis qui te gratis colunt quoz
 gaudium tu ipse es et ipsa est beata ui
 ta gaudere ad te de te propter te ipsa

ē et nō altera. Beata quippe vita ē gau-
diū de veritate. hoc est gaudiū de te qui
es veritas vera vita es deus meus. Tu
dulce lumen. verū bonū et securitas.
suauitas salus anīe mee. Querebā eē
sine offensione iocūdari tibi hoc pos-
sem nō inueni preter te dñe. lxx augu.
Hoc est verū gaudiū vīcī in dño gaude-
re. Ad qđ horat aplūs dicens. Gau-
dere in dño. Letitia vero seculi pur de
Beatus augu. quid est nisi īpunita ne-
quitia. Luxuriari. inebriari. p̄messari
omnibus vacare. vanitatibz intendere.
et p̄ his mil in hac vita sustinere securi-
tas est. Putant em̄ securos se mali in-
delitqs. cū nō corrigūt et ignorant qz
nil infelici? felicitate peccantiū. Unde
p̄m beatū bern. Ridere et gaudere cum
hoc seculo nō est hōis sensati. sed fre-
netici. qz mundū cor nō cū hoc seculo
sed cū deo iocundū est et letū. nā illud
solum verū ē gaudiū qđ nō de creatura
sed de creatore qui omnes res pdidit
p̄cipit et habet. De hoc idē beatus ber-
nar. sic ait Illud reuererum est gau-
dium et solū qđ nō de creatura sed de
creatore p̄cipit qđ cum conceperis et
possederis nemo tollet a te. cui p̄para-
tū omnis aliunde iocūditas meror est. et
oīs suauitas dolor et omne dulce ama-
rū et omne de coz fedū est. et omne aliqd
qđ delectari possit molestū. lxx bern.
Bonū est ḡ gaudere in dño. qz ipse solus
est qui cor hōis faciare pōt et nō crea-
tura alia teste Hugone q̄ sic ait. Om-
nis iocunditas. omnis suauitas. oīs
opulētia. omnis creatura afficere cor
humanū possunt. faciare nō possunt.
lxx hugo. Et qz sine deo esse nō possu-
mus necesse est vt illi p̄ fidem et dilec-
tionē inhereamus. ac in ipso gaudea-
m. vt eū nobiscū sp̄ habere valeam?
Nam pur dicit augu. Magna homi-
nis miseria est cū illo nō esse. sine quo

non potest esse. in quo em̄ est. p̄culdu-
bio sine illo non est. et tamen si ei? nō
meminit eumqz nō intelligit. nec di-
ligit cum illo non est. lxx Augustin?
Filius

Sicre etiaz affecto. que sunt illa.
que p̄parāt mentē hōis ad diuī-
norum p̄templationē. Et super hoc a-
te pater cupio edoceri.

Capitulū VIII Pater I

AD contempla-

tionem diuinorū sex sunt p̄pa-
rancia. Primū est exercitatio in opibz
vite active. qz nō potest ad diuī cōtē-
plationē aliquis puenire nisi ī bonis
operibus prius se studuerit exercere.
Un̄ d̄r ysidorus. Nō p̄dest facere bo-
num nisi correctū fuerit malus. nec po-
test quisqz ad p̄templationem profice-
re. nisi se studuerit prius in bonis acti-
bus exercere. lxx ysidorus. Et beatus
grego. vi. moralium. Prius mens ab
appetitu glorie tēporalis. atqz ab omī
carnalis p̄cupiscentie delectatiōe ter-
genda est. et tunc ad aciem p̄templaci-
onis erigenda. Qui igitur perfectōis
culmen apprehendere nituntur. cū con-
templationis arcem tenere desiderāt
prius se in campo opis p̄ exercitium
probent vt solcite sciant. si nulla iam
mala proximis irrogant. si irrogata a
proximis equanimiter portant. si obie-
ctis hōis t̄palibz neqz mēs leticia sol-
uūt. si subtractis nō nimio merore sau-
ciatur et deinde perpendant. si cū ad
seipos introsus redeunt in eo qđ spi-
ritalia rimātur nequaqz secū verū cor-
poraliūz ombrastrahunt. vel forte se
tractas manu discretionis abigunt. si
ī circūscriptū lum̄ videre cupiētes cū
etas circūscriptōis sue ymagines dep-
māt et p̄ eo qđ supna p̄tigere appetūt vī-